



EURÓPSKA KOMISIA
GENERÁLNE RIADITEĽSTVO PRE ZDRAVIE A BEZPEČNOSŤ POTRAVÍN

Audity a analýzy v oblasti zdravia a potravín

REFERENČNÉ ČÍSLO: DG(SANTE)/2018-6518- RS

VÝŇATOK ZO SPRÁVY PRE POTREBY GENERÁLNEHO RIADITEĽSTVA PRE ZDRAVIE A
BEZPEČNOSŤ POTRAVÍN

SÚHRNNÁ SPRÁVA

O

PRIPRAVENOSTI VETERINÁRNYCH SLUŽIEB NA NÚDZOVÉ SITUÁCIE VZNIKNUTÉ V DÔSLEDKU
PRÍRODNÝCH KATASTROF

*IDE O SÚHRNNÝ PREKLAD ČASTI PÔVODNEJ AUDÍTORskej SPRÁVY [REF. Č. DG(SANTE)/2018-6518]. POSKYTUJE SA S
CIEĽOM POMÔČŤ NÁVŠTEVNÍKOM TEJTO STRÁNKY, ALE NEMÁ ŽIADNY OFICIÁLNY STATUS. ZÁVÄZNÉ JE LEN ÚPLNÉ ZNENIE
PÔVODNEJ SPRÁVY.*

ZHRNUTIE

V tejto súhrnnej správe, ktorá poskytuje prehľad o pripravenosti veterinárnych služieb na núdzové situácie vzniknuté v dôsledku prírodných katastrof, sa analyzujú odpovede 20 členských štátov na online dotazník z roku 2017 a ďalšie podrobnosti, o ktorých sa diskutovalo počas služobných ciest do Francúzska a Talianska na účely zistenia potrebných skutočností (2018). Podrobnejšie informácie o zisteniach z Francúzska a Talianska sa nachádzajú v prílohe II., zatiaľ čo výsledky z online dotazníka sa nachádzajú v prílohe III.

Na európskej úrovni existuje veľmi dobre vypracovaný rámec pre spoluprácu a koordináciu v oblasti civilnej ochrany a humanitárnej pomoci, ktorý prispieva k posilneniu vnútroštátnych kapacít. Úroveň pripravenosti veterinárnych služieb jednotlivých členských štátov sa podstatne líši. Úlohy veterinárnych služieb sú v prípade prírodnej katastrofy rôzne – môžu mať čisto podpornú úlohu, keď vypomáhajú ostatným záchranným službám, alebo sa aktívne podieľajú na plánovaní alebo vykonávaní záchranných operácií a premiestňovaní zvierat. Môžu slúžiť ako zdroj informácií pre majiteľov zvierat a výrobcov potravín, či prispieť k rýchlej obnove ich živobytia v poľnohospodárstve.

Záchrana spoločenských a úžitkových zvierat v oblastiach zasiahnutých (prírodnými) katastrofami nie je vždy zahrnutá v povinnostiach vnútroštátnych mechanizmov civilnej ochrany. V prípade núdzovej situácie, ako je napr. prírodná katastrofa, zvyknú majitelia zvierat vyhľadávať pomoc a podporu veterinárov. Väčšina občanov prechováva k zvieratám citový vzťah a úžitkové zvieratá sú dôležité z hľadiska rýchlej obnovy živobytia, najmä vo vidieckych oblastiach. Je preto veľmi dôležité, aby si chovatelia zvierat, zainteresované strany a veterinárne služby uvedomovali, aké právomoci vo svojom okolí majú, a aby sa počas obdobia „pokoja“ pripravovali na krízové situácie a mali realistické očakávania od záchranných služieb a príslušných orgánov.

Konkrétne plány riadenia katastrof vypracovalo päť členských štátov, ktoré v posledných rokoch zasiahla prírodná katastrofa. Veterinárne služby v šiestich členských štátoch sú obzvlášť dobre pripravené, vďaka kombinácii odbornej prípravy a cvičení, prístupu k plánom zvládania katastrof, ktoré vypracoval ich vlastný alebo iný orgán, a vďaka tomu, že mohli otestovať svoje metódy zaobchádzania so zvieratami za ťažkých podmienok reálnej prírodnej katastrofy. Veterinárne služby desiatich zúčastnených členských štátov nemali žiaden prístup k cielej odbornej príprave alebo cvičeniam zameraným na zvládanie prírodných katastrof. Štyri z týchto veterinárnych služieb nemali okrem pohotovostných plánov pre prípad choroby zvierat k dispozícii žiadne usmernenia. Hoci niektoré zložky pohotovostných plánov sú užitočné aj v prípade prírodnej katastrofy, veterinárne služby týchto 10 členských štátov nemusia byť v prípade prírodnej katastrofy schopné poskytnúť občanom rýchlu a dostatočnú podporu a záchranné služby.

Dobrovoľnícke organizácie a jednotlivci majú v prípade katastrofy často chuť pomôcť, existuje tu však riziko, že zaoberanie sa neočakávanými a niekedy nepotrebnými darmi (napr. krmivo pre spoločenské zvieratá), ako aj dobrovoľníkmi povedie k zníženiu zdrojov určených pre oficiálne záchranné akcie. Dobrá spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, dobrovoľníkmi a zainteresovanými stranami počas obdobia „pokoja“ je základom pre vytvorenie efektívnych opatrení v prípade prírodných katastrof.

Zistenia z tejto správy budú sprístupnené a prerokované predstaviteľmi členských štátov na seminári organizovanom v rámci programu „Lepšia odborná príprava pre bezpečnejšie potraviny“